

Systemy szkolenia adwokatów w UE

Anglia i Walia

Informacje przedstawione przez: Radę Adwokacką ds. Standardów (Bar Standards Board)

Kwiecień, 2014 r.

OPIS KRAJOWEGO SYSTEMU SZKOLENIA ADWOKATÓW w Anglii i Walii

1. Dostęp do zawodu

Wykształcenie wyższe / studia uniwersyteckie	TAK (kandydaci muszą uzyskać dyplom kwalifikujący (Qualifying Degree))
Wymagany dyplom ukończenia studiów prawnych	<p>NIE – kandydaci, którzy ukończyli inny kierunek niż prawo, mogą odbyć roczny kurs przekwalifikujący i uzyskać dyplom prawa (Graduate Diploma in Law, GDL), wcześniej znany pod nazwą CPE (Common Professional Examination).</p> <p>W związku z tym istnieją dwie drogi:</p> <ul style="list-style-type: none">• uzyskanie kwalifikującego dyplomu ukończenia studiów prawnych (Qualifying Law Degree), czyli dyplomu ukończenia studiów o wymaganym standardzie przyznawanego przez uczelnię w Zjednoczonym Królestwie lub dyplomu przyznawanego przez uczelnię lub szkołę wyższą lub instytucję porównywalnego szczebla poza Zjednoczonym Królestwem, uznawanego przez Radę jako równoważny dyplomowi uzyskanemu w Zjednoczonym Królestwie albo• uzyskanie dyplomu kwalifikującego (Qualifying Degree) i ukończenie kursu przekwalifikującego (Conversion Course).

Warunki, które musi spełnić adwokat, aby uzyskać pełne prawo do wykonywania zawodu:

- Wpis na listę prawników posługujących się tytułem *barrister* (dopiero po zdobyciu pełnych kwalifikacji);
- egzamin;
- kurs szkolenia zawodowego, prowadzony przez szkoły prawa i zatwierdzony przez Radę Adwokacką ds. Standardów (Bar Standards Board): ukończenie kursu szkolenia zawodowego dla prawników posługujących się tytułem *barrister* (Bar Professional Training Course, **BPTC**) i potwierdzenie przez organizatora kursu ukończenia kursu z wynikiem pozytywnym (**etap szkolenia zawodowego (vocational stage)**) – na tym etapie *barrister* może używać tytułu, jednak nie w związku ze świadczeniem usług prawnych. Tytułu *barrister* można używać w związku ze świadczeniem usług prawnych po ukończeniu **etapu stażu zawodowego (professional stage)** (obejmującego praktykę u patrona (*pupillage*), przyjęcie do jednej z korporacji prawniczych (Inns of Court), potwierdzenie nieskazitelnego charakteru i odpowiednich predyspozycji) oraz uzyskaniu licencji (*practising certificate*) na prowadzenie praktyki jako *barrister*;
- odbycie z pozytywnym wynikiem 12-miesięcznej praktyki u patrona (**etap stażu zawodowego**) oraz uzyskanie **zaświadczenia o pełnych kwalifikacjach (Full Qualification Certificate)**;
- zaświadczenie o przyjęciu i zaświadczenie potwierdzające nieskazitelną charakter: ocena charakteru i predyspozycji kandydata przez jedną z korporacji prawniczych;
- przyjęcie do **korporacji prawniczej** (wszyscy prawnicy posługujący się tytułem *barrister* muszą być członkami jednej z czterech korporacji: Inner Temple, Middle Temple, Grays Inn i Lincoln's Inn,

	<p>które w przeszłości były odpowiedzialne za przyjmowanie do zawodu. Obecnie korporacje przyjmują jednak kandydata wyłącznie wówczas, gdy spełnia on wymogi Rady Adwokackiej ds. Standardów);</p> <ul style="list-style-type: none"> • wpis na listę prawników posługujących się tytułem <i>barristers</i> (tylko w przypadku <i>barristers</i> posiadających ważną/aktualną licencję).
<p>Alternatywne drogi do zawodu:</p>	<p>TAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roczny kurs przekwalifikujący z zakresu prawa (zob. powyżej); • możliwości przejścia z innych zawodów (osoby, które ukończyły studia prawnicze lub adwokaci przyjęci do izby adwokackiej w innym państwie członkowskim UE). Rada Adwokacka ds. Standardów przeprowadza ocenę równoważności, porównując odpowiednie kwalifikacje zagraniczne i krajowe oraz doświadczenie zawodowe. Następnie Rada podejmuje decyzję, czy kandydat będzie musiał podejść do specjalnego egzaminu zwanego Bar Transfer Test (celem tego egzaminu jest ocena, czy dana osoba posiada wiedzę zawodową wymaganą do prowadzenia praktyki jako <i>barrister</i> w Anglii i Walii); • prawnicy posługujący się tytułem <i>solicitor</i>, wykwalifikowani zagraniczni adwokaci oraz nauczyciele akademicki w dziedzinie prawa, np. na podstawie tymczasowego powołania do palestry dla wykwalifikowanych zagranicznych adwokatów (Temporary Call to the Bar of Qualified Foreign Lawyers, art. 78 regulaminu szkoleń dla prawników posługujących się tytułem <i>barrister</i>): wykwalifikowany zagraniczny adwokat, który przez okres 3 lat regularnie korzystał z pełni praw do występowania przed sądami, które stosują prawo w znacznym stopniu przypominające system <i>common law</i>

		obowiązujący Anglii i Walii, może otrzymać od Rady tymczasowe zaświadczenie o kwalifikacjach (Temporary Qualification Certificate).
2. Szkolenie w trakcie aplikacji		
Czy istnieje aplikacja?	TAK	Podstawa prawna: regulamin szkoleń dla prawników posługujących się tytułem barristers (Bar Training Regulations) obowiązujący od dnia 1 października 2012 r.
Obowiązkowa	TAK	Ustalony czas trwania: 12 miesięcy (etap stażu zawodowego) <ul style="list-style-type: none"> • etap stażu zawodowego: ukończenie 12-miesięcznej praktyki u patrona oraz uzyskanie zaświadczenia o pełnych kwalifikacjach (Full Qualification Certificate). Praktyka u patrona (pupillage) dzieli się na: 1) sześciomiesięczny okres asystowania patronowi przy pracy oraz 2) sześciomiesięczny okres samodzielnej praktyki; • etapu stażu zawodowego nie można rozpocząć po upływie ponad 5 lat od ukończenia etapu szkolenia zawodowego, chyba że Rada wyrazi na to zgodę; • ukończenie etapu szkolenia zawodowego (lub zwolnienie z niego) stanowi warunek konieczny do rozpoczęcia etapu stażu zawodowego.
Rodzaje struktur odpowiedzialnych za organizowanie szkoleń w trakcie aplikacji		<ul style="list-style-type: none"> • Zatwierdzona organizacja szkoleniowa (etap praktyki u patrona); • prawnik posługujący się tytułem <i>barrister</i> będący zarejestrowanym patronem aplikantów (etap praktyki u patrona); • szkolenie zewnętrzne (art. 42 regulaminu szkoleń dla prawników posługujących się tytułem barrister), które prowadzi: a) prawnik posługujący się tytułem <i>solicitor</i>, sędziego lub inny prawnik posiadający odpowiednie kwalifikacje, niebędący zarejestrowanym patronem aplikantów lub b) organizacja niebędąca zatwierdzoną organizacją szkoleniową, która jednak, w opinii Rady, zapewnia odpowiednie szkolenie i doświadczenie (etap

	praktyki u patrona).	
Forma szkoleń w trakcie aplikacji	<ul style="list-style-type: none"> • Praktyki pod kierunkiem prawnika posługującego się tytułem <i>barrister</i> będącego zarejestrowanym patronem aplikantów (etap stażu zawodowego); • szkolenie w zakresie kompetencji zawodowych innych niż kompetencje prawnicze; • szkolenie w zakresie prawniczych kompetencji zawodowych; • wymóg nałożony przez korporacje prawnicze: udział w 12 sesjach szkoleniowych (zasady 56–62 regulaminu szkoleń dla prawników posługujących się tytułem barristers). Prawnicy posługujący się tytułem <i>barrister</i> muszą wziąć udział w takich sesjach kwalifikacyjnych w okresie nieprzekraczającym 5 lat, licząc do dnia, w którym zostali powołani do palestry (w praktyce jest to nadal szkolenie poprzedzające uzyskanie kwalifikacji, ponieważ dopiero po ukończeniu takich sesji prawnik posługujący się tytułem <i>barrister</i> może uzyskać licencję na prowadzenie praktyki). 	
Egzamin wstępny / sprawdzenie wiedzy przed rozpoczęciem aplikacji	TAK	<ul style="list-style-type: none"> • Ukończenie etapu kształcenia akademickiego; • egzamin kwalifikacyjny (Bar Course Aptitude Test, BCAT) - egzamin wstępny pozwalający rozpocząć etap szkolenia zawodowego (BPTC) – zob. powyżej: „ustalony okres aplikacji”.
Ustalony program nauczania w trakcie aplikacji	TAK	
Szczególne zasady dotyczące szkoleń w zakresie prawa UE i szkoleń językowych:	TAK	Etap szkolenia zawodowego (BPTC) obejmuje prawo UE, chociaż nie stanowi ono odrębnego zagadnienia. Przed rozpoczęciem etapu szkolenia zawodowego studenci zdobyli już wiedzę na temat prawa unijnego, potwierdzoną kwalifikującym dyplomem ukończenia studiów prawniczych.
Podział aplikacji na różne etapy	TAK	

Ocena/egzamin po odbyciu aplikacji	TAK	<p>Ocena w formie sprawozdań patronów</p> <p>Kandydat na członka palestry musi załączyć referencje uzyskane od swojego pracodawcy (kancelarii prawnej). Kancelaria prawna powinna potwierdzić, że dana osoba ma predyspozycje do tego, aby zostać adwokatem.</p>
3. System doskonalenia zawodowego		
Rozróżnienie między doskonaleniem zawodowym a szkoleniem z zakresu specjalizacji	TAK	<p>Szkolenie z zakresu specjalizacji nie jest obowiązkowe, chyba że prawnik posługujący się tytułem <i>barrister</i> wykonuje bardzo specjalistyczny rodzaj pracy, np. występuje jako obrońca w sprawach karnych.</p> <p>Jedyną specjalizacją dostępną dla prawników posługujących się tytułem <i>barrister</i> jest QASA – system oceny jakości dla wyspecjalizowanych adwokatów (Quality Assessment Scheme for Advocates).</p> <p>System QASA został jednak zaskarżony i jest obecnie przedmiotem kontroli sądowej.</p>
Obowiązek doskonalenia zawodowego	TAK	<p>Rada Adwokacka ds. Standardów określa wymogi dotyczące doskonalenia zawodowego w celu zagwarantowania, aby prawnicy posługujący się tytułem <i>barrister</i> utrzymywali poziom swoich umiejętności zawodowych przez cały okres kariery zawodowej.</p> <p>Obowiązek doskonalenia zawodowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie zawodowe (Continuing Professional Development, CPD): „praca podejmowana przez prawników posługujących się tytułem <i>barrister</i>, która wykracza poza ich zwykłe zobowiązania i ma na celu zdobywanie nowych umiejętności, wiedzy i podnoszenie standardów zawodowych w obszarach istotnych dla obecnego lub planowanego obszaru praktyki, jak również służąca aktualizacji wiedzy i

		<p>utrzymywaniu najwyższych standardów praktyki zawodowej” („Zgodność z przepisami w zakresie doskonalenia zawodowego – ogólne wytyczne dotyczące doskonalenia zawodowego”).</p> <p>Podstawa prawna:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymogi regulacyjne Rady Adwokackiej ds. Standardów: https://www.barstandardsboard.org.uk/regulatory-requirements/ kodeks postępowania dla prawników posługujących się tytułem barrister w Anglii i Walii
Obowiązek szkolenia z zakresu specjalizacji	TAK	System oceny jakości dla adwokatów (QASA) , obrońcy w sprawach karnych (w tym prawnicy posługujący się tytułem <i>barrister</i>) muszą uzyskać takie specjalistyczne kwalifikacje, aby móc występować przed sądami.
Obowiązek nauki języków obcych	NIE	
Obowiązek włączenia treści związanych z prawem UE w zakres doskonalenia zawodowego / szkolenia z zakresu specjalizacji	NIE	
4. Systemy akredytacji i organizatorzy szkoleń		
Możliwość akredytacji		<p>Tak, możliwość akredytacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> kursów szkoleniowych, krajowych organizatorów szkoleń, organizatorów szkoleń ze wszystkich państw członkowskich (niemal każda organizacja, która może wykazać przydatność proponowanych przez siebie kursów, może uzyskać akredytację kursów doskonalenia zawodowego zarówno od BSB, jak i SRA). <p>Proces akredytacji:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • prawnicy posługujący się tytułem <i>barrister</i> muszą podpisać dokument rejestracyjny dostarczony przez organizatora na koniec kursu, aby zgłosić godziny poświęcone na doskonalenie zawodowe; • wnioski o akredytację należy przysyłać do Rady Adwokackiej ds. Standardów na co najmniej 2 tygodnie przed rozpoczęciem kursu (zob. „Zgodność z przepisami w zakresie doskonalenia zawodowego – ogólne wytyczne dotyczące doskonalenia zawodowego”).
Liczba organizatorów szkoleń oferujących działania szkoleniowe w ramach doskonalenia zawodowego	Ponad 50
Rodzaj organizatorów szkoleń opracowujących akredytowane działania szkoleniowe w ramach doskonalenia zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja akredytowana przez Biuro Doskonalenia Zawodowego przy Radzie Adwokackiej ds. Standardów (Biuro Doskonalenia Zawodowego (CDP Office) przy Radzie Adwokackiej ds. Standardów jest właściwa do przypisywania godzin akredytowanego doskonalenia zawodowego do zatwierdzonych kursów, seminariów, konferencji, wykładów (zob. „Zgodność z przepisami w zakresie doskonalenia zawodowego – ogólne wytyczne dotyczące doskonalenia zawodowego”)); • akredytowany prywatny komercyjny organizator szkoleń; • akredytowany prywatny lub publiczny niekomercyjny organizator szkoleń.
Liczba organizatorów szkoleń oferujących szkolenia przygotowujące do specjalizacji	Od 21 do 50 Niedawno wprowadzono system specjalizacji QASA – opiera się on na przedstawianiu dowodów na posiadanie praktycznego doświadczenia, a nie na szkoleniu.
Rodzaj organizatorów szkoleń opracowujących akredytowane	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacje zawodowe zrzeszające prawników: Bar/Law Society;

działania szkoleniowe przygotowujące do specjalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • akredytowany prywatny komercyjny organizator szkoleń (w tym kancelarie prawne) • akredytowany prywatny lub publiczny niekomercyjny organizator szkoleń (np. uczelnie, fundacje); • nieakredytowany prywatny komercyjny organizator szkoleń; • nieakredytowany prywatny lub publiczny niekomercyjny organizator szkoleń. 	
Działania i metody		
Rodzaj działań szkoleniowych akceptowanych w ramach obowiązku doskonalenia zawodowego lub szkolenia z zakresu specjalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w szkoleniach stacjonarnych; • ukończenie kursów kształcenia na odległość; • zaliczenie modułów e-uczenia się; • uczestnictwo w seminarium internetowym; • ukończenie szkoleń prowadzonych w formule mieszanego uczenia się; • uczestnictwo w konferencjach szkoleniowych; • uczestnictwo w działaniach szkoleniowych jako osoba prowadząca szkolenie lub nauczyciel; • przygotowywanie/publikacja opracowań. 	<p>Uczestnictwo w działaniach szkoleniowych w innym państwie członkowskim:</p> <p>Tak, uczestnictwo w działaniach szkoleniowych w innym państwie członkowskim może zostać zaliczone na poczet obowiązku doskonalenia zawodowego</p>
<i>5. Nadzór nad działaniami szkoleniowymi</i>		
Organizacje zaangażowane w nadzorowanie działań z zakresu doskonalenia zawodowego	TAK	Rada Adwokacka ds. Standardów
Proces nadzoru	<ul style="list-style-type: none"> • Jakość treści szkoleń, • jakość metod szkoleniowych. 	
Organizacje zaangażowane w nadzorowanie działań szkoleniowych z zakresu specjalizacji	TAK	Nie przewidziano specjalnych działań szkoleniowych związanych z kwalifikacjami z zakresu specjalizacji.

Proces nadzoru	<ul style="list-style-type: none"> • Jakość treści szkoleń, • jakość metod szkoleniowych.
<i>6. Krajowa reforma systemu szkolenia</i>	
<p>Trwa przegląd obowiązującego systemu i zaplanowano, że nowe podejście „skoncentrowane na wynikach” zacznie obowiązywać w styczniu 2016 r.</p> <p>Przegląd kształcenia i szkolenia prawniczego (Legal Education and Training Review, LETR) był wspólnym badaniem zleconym przez Radę Adwokacką ds. Standardów, organ regulacyjny właściwy dla prawników posługujących się tytułem <i>solicitor</i> (Solicitors Regulation Authority) oraz organ regulacyjny właściwy dla specjalistów ds. prawnych (ILEX Professional Standards). Wyniki tego badania są obecnie analizowane przez poszczególne organy regulacyjne, których obowiązkiem będzie podjęcie decyzji, czy w świetle wyników badania należy wprowadzić zmiany w stosowanym systemie szkoleniowym.</p>	

Źródło: Projekt pilotażowy – szkolenie europejskich kadr wymiaru sprawiedliwości: „Część 2 – Badanie dotyczące aktualnej sytuacji w zakresie szkolenia adwokatów w dziedzinie prawa UE” realizowany przez Radę Izb Adwokackich i Stowarzyszeń Prawniczych Unii Europejskiej (CCBE) i Europejski Instytut Administracji Publicznej (EIPA)